

**КОНСПЕКТ ЗА ПИСМЕН ИЗПИТ ЗА ПРЕМЕСТВАНЕ ИЛИ ПОВИШАВАНЕ НА
ДЛЪЖНОСТТА „СЪДИЯ“ В ОКРЪЖЕН СЪД – ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ**

1. Субекти на правото: юридически лица – характеристика и видове. Физически лица: правоспособност, дееспособност, ограничаване на дееспособността. Представителство – понятие и видове. Представителство в гражданското право – възникване и прекратяване. Косвено представителство. Представителство в търговското право – понятие и видове. Представителство в трудовото право – видове и особености. Действие от чуждо име без представителна власт. Договаряне сам със себе си. Потвърждаване и последици. Органно представителство на юридически лица. Договаряне във вреда на представлявания. Защита на представлявания.

2. Срокове в гражданското право. Давностни, преклузивни, рекламационни срокове. Начало и край на сроковете. Спиране и прекъсване на давностните срокове. Действие на изтеклата давност.

3. Право на собственост – същност и видове. Придобивни способности – класификация и видове. Ограничения на собствеността. Отчуждаване. Право на публична и право на частна собственост. Държавна и общинска собственост – правна уредба, понятие и видове, управление и разпореждане, специфични придобивни основания, особена защита. Документи за удостоверяване на вещни права. Актове за недвижими имоти. Видове актове за придобиване на недвижими имоти. Констативни нотариални актове. Актове за държавна и за общинска собственост. Актове, подлежащи на вписване. Правно действие на вписването. Кадастрална карта и имотен регистър.

4. Съсобственост – понятие и видове. Възникване и прекратяване. Отношения между съсобствениците. Права и задълженията на съсобствениците. Използване и управление на съсобствена вещ/имот. Правен режим на съсобствените недвижими имоти. Изкупуване на дял от съсобствен недвижим имот – правна същност и правоотношения. Етажна собственост – понятие и

правен режим. Видове ЕС. Възникване и прекратяване на ЕС. Права и задължения на етажните собственици и на другите обитатели в сградата. Управление на ЕС – системи, органи и ред за управление. Контрол върху решенията на органите на ЕС.

5. Вещни права върху чужда вещ. Право на строеж, надстрояване и пристрояване – възникване, упражняване, погасяване. Право на ползване. Сервитути.

6. Владение и държане. Видове владение. Права на подобрителя върху чужд имот. Защита на владението и държането. Защита на вещните права – видове. Разграничение между петиторна и посесорна защита. Петиторна защита. Ревандикационен и негаторен иск. Иск за установяване на граници. Ревандикационен иск. Негаторен иск. Установи – телни искове за защита на вещните права – положителен и отрицателен, иск за определяне на граници, искове за непълноти и грешки в кадастралната карта. Делба: правна същност. Договор за доброволна делба – форма, страни, предмет. Съдебна делба: първа фаза на производството – страни, предмет, оспорвания и искания и срокове и начини за предявяването им, решение по допускане на делбата, действие на решението; втора фаза на производството – способности за извършване на делбата и техните характеристики и предпоставки, срокове и ред за предявяване на претенции, претенции по сметки, решения във втората фаза на делбата, действие на решенията; привременно ползване на съсобствените вещи. Недействителност на делбата.

7. Правни сделки: понятие и видове. Съдържание на сделките (съществени и несъществени условия, модалитети). Форма на сделките. Тълкуване. Сравнителен анализ между гражданските и търговските сделки. Нищожни сделки: понятие, основания за нищожност, характеристики на всяко от основанията с примери, релевиране на нищожността, последици. Унищожаеми сделки: понятие, основания за унищожаемост, характеристики на всяко от основанията с примери, релевиране на унищожаемостта, последици. Особени случаи на недействителност на правните сделки: относителна, висяща и частична недействителност – понятие, основания, последици, примери.

8. Договор: понятие и видове. Преддоговорни отношения. Сключване на договора. Сравнителен анализ на договора в облигационното, търговското и

трудовето право. Предварителен договор. Договор в полза на трето лице. Изпълнение на договора: същност и субекти на изпълнението. Предмет на изпълнението. Време и място на изпълнението. Изискуемост и забава. Право на задържане. Суброгация – понятие, предпоставки за допустимост, примери, действие. Неизпълнение на договора: същност и форми. Причини за неизпълнението, за които отговаря длъжникът. Невиновна невъзможност за изпълнение – понятие, хипотези, последици. Забава на кредитора – същност, предпоставки, последици.

9. Множество кредитори и длъжници. Разделност – кому, от кого и в какъв обем трябва да се изпълни. Солидарност – същност, видове, възникване, действие, вътрешни отношения. Неделимост на задълженията – понятие, видове, действие. Защита на кредитора: имущество, с което длъжникът отговаря. Положение и привилегии на кредиторите. Упражняване правата на длъжника от кредитора – същност, предпоставки, видове права, начин на упражняването им, последици. Отменителен иск – предназначение, активна и пасивна легитимация, положение на съпруга недлъжник, предпоставки, действие на решението и последици.

10. Обезпечаване на кредитора. Поръчителство – определение; страни, предмет и характеристики на договора; обем на отговорността на поръчителя; възражения на поръчителя; изпълнение от поръчителя и последици. Залог – определение и същност; възникване на заложеното право; предмет на залога; страни, форма и характеристики на договора за залог; права и задължения на залогодателя и залогоприемателя. Ипотека – същност и характеристики; възникване на ипотечното право; съдържание на ипотечното право; предмет на ипотеката; страни, форма и характеристики на договора за ипотека; условия за действителност на договора; вписване на ипотеката и действие на вписването; заличаване на вписването; погасяване на ипотеката.

11. Отговорност за вреди от неизпълнение на договора: предпоставки, видове вреди, обем на отговорността, начини на поправяне на вредите, съпричиняване на вредите, сравнителен анализ на договорната и деликтната отговорност за вреди. Неустойка, задатък, отметнина. Погасяване на облигационното отношение: основания и характеристиките им. Разваляне на договора: предпоставки, начини, действие на развалянето, последици.

12. Договор за продажба: определение, характер, съществени и несъществени условия, предмет, форма, действие. Задължения на продавача и последици от неизпълнението им. Отговорност на продавача при недостатъци, при продажба на чужда вещ или на вещ с права на трети лица и при евикция. Задължения на купувача и последици от неизпълнението им. Договор за продажба на наследство. Търговска продажба. Договор за прехвърляне на право на собственост върху недвижим имот срещу задължение за издръжка и гледане. Дарение – характеристика, страни, сключване, форма. Отмяна на дарението. Договор за наем – характеристика, страни, сключване, форма. Пренаемане, прекратяване на наемното отношение. Сравнителен анализ с договора за лизинг. Заем. Заем за послужване. Заем за потребление. Сравнителен анализ с договора за банков кредит.

13. Мандатни отношения. Договор за поръчка – характеристика, страни, сключване, действие и прекратяване. Отграничения на договора за поръчка от упълномощаването, от персоналната симулация, от комисионния и спедиционния договор, от договора за изработка. Договор за изработка – характеристика, отграничения, сключване, задължения на страните, особености при прекратяването.

14. Договор за гражданско дружество – характеристика, отграничения, вноски, разпределение на печалби и загуби. Управление на дружествените работи. Отношения на съдружниците с трети лица. Прекратяване на дружеството, последици.

15. Непозволено увреждане – обща характеристика на фактическия състав. Ограничения. Отговорност за вреди, причинени от друго. Отговорност за вреди, причинени от вещи. Отговорност на Държавата и общините за вреди – обща характеристика. Отговорност за действия на правораздавателните органи - хипотези. Процедура.

16. Отговорност за дейност на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество – обща характеристика. Отговорност за дейност на органите на съдебната власт за нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок – обща характеристика. Отговорност за вреди от неприлагане на правото на ЕС – обща характеристика. Отнемане в полза на държавата на незаконно придобито

имущество. Фактически състави при действието на Закон за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (отм.). Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество (отм.) и Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество. Отграничения. Обезпечаване на производството по отнемане – обща характеристика.

17. Неоснователно обогатяване. Общ състав на неоснователното обогатяване. Връщане на даденото без основание, при отпаднало основание и при несъществуващо основание.

18. Прекратяване на трудовото правоотношение – хипотези. Защита при незаконно прекратяване на трудовото правоотношение – предпоставки, срокове. Отговорност по трудово правоотношение. Дисциплинарна и имуществена отговорност на работника и служителя. Имуществена отговорност на работодателя.

19. Брак – предпоставки за сключване на брак. Унищожаване на брака. Лични и имуществени отношения между съпрузите. Брачен договор – съдържание, характеристики, форма. Прекратяване и разваляне на брачния договор. Прекратяване на брака – основания за развод. Развод по исков ред и по взаимно съгласие. Споразумение – съдържание и последици. Произход – установяване и оспорване. Припознаване. Осиновяване – видове, характеристики и правни последици.

20. Наследяване по закон и завещание. Отмяна на завещание. Недействителност на завещания. Запазена и разполагаема част. Възстановяване на запазена част. Придобиване на наследство.

21. Иск. Предявяване на иск. Страни и представителство. Подведомственост. Подсъдност. Понятие и видове - родова, местна, договорна. Разглеждане на граждански дела пред първа инстанция. Доклад по делото. Принципи на гражданския процес - същност, видове.

22. Другарство в исковия процес. Встъпване и привличане. Главно встъпване. Обективно съединяване на искове. Понятие и видове. Насрещен иск и възражение за прихващане. Обратен иск. Инцидентен установителен иск. Съдебното решение при обективното съединяване на исковете.

23. Доказателствени средства в гражданския процес. Тежест на

доказване. Процесуални действия на разпореждане с иска. Оттегляне, отказ и изменение на иска. Съдебна спогодба. Съдебни актове. Разпореждания. Постановяване и стабилитет на съдебното решение. Решение при признание на иска. Неприсъствено решение. Постановяване на определения. Видове и обжалване. Определяне на срок при бавност. Правни последици на съдебното решение. Сила на присъдено нещо.

24. Порочни съдебни решения: нищожни, недопустими и неправилни решения. Обжалване на съдебно решение. Въззивна жалба и насрещна въззивна жалба. Въззивно производство. Въззивно решение. Касационно обжалване. Проверка за формална редовност на касационната жалба и основания за допустимост съгласно чл.280 ал.1 ГПК. Разглеждане на касационната жалба по същество. Решение на касационния съд.

25. Особени иски производства – чл.310 – чл.388 от ГПК. Общо учение за изпълнителния граждански процес. Право на принудително изпълнение. Изпълняемо право, изпълнителни основания и изпълнителен лист. Заповедно производство.

26. Обезпечително производство. Обезпечаване на предявен и бъдещ иск. Начален момент на срока по чл.390, ал.3, изречение първо от ГПК. Развитие и приключване на производството. Охранителни производства.

Към всеки въпрос следва да се познава относимата съдебна практика.